

Smluvní ujednání v pracovněprávních vztazích bývají jednou z nejfrekventovanější a stěžejní problematikou pracovněprávních vztahů. Otázky jaké instituty, v jaké šíři a jakým způsobem mohou účastníci pracovněprávních vztahů mezi sebou upravit, jsou pro praktickou stránku pracovního práva nanejvýš důležité. V souvislosti s přijetím nového zákoníku práce, jehož nejpodstatnějším novem je zásada „co není zakázáno, je dovoleno“, došlo na poli smluvních ujednání k zásadní změně a účastníkům pracovněprávních vztahů se otvírají nové možnosti a způsoby zakotvení jimi vybraných otázek.

Práce je rozdělena do tří částí, které se postupně zabývají českou, německou a rakouskou právní úpravou pracovního práva v předmětných zemích.

Česká právní úprava se v první kapitole zabývá obecným výkladem pracovněprávních vztahů a smluvní volnosti jejich účastníků. Výklad je koncipován zejména s ohledem na nově přijatý zákoník práce a v něm zakotvenou zásadu „co není zakázáno, je dovoleno“ a limity smluvní svobody, kde má stěžejní význam zásada rovného zacházení se zaměstnanci a zákaz diskriminace, které je také věnována samostatná oddíl. Následující výklad je zaměřen na pracovněprávní vztahy vznikající na základě pracovní smlouvy, jako nejrozšířenějšího právního úkonu, kterým se pracovněprávní vztahy zakládají, a tato koncepce se v zásadě promítá v celém zbytku práce. Následuje výklad zabývající se pracovní smlouvou, nároky na ni kladenými a jejími povinnými náležitostmi. Další kapitola je věnována vybraným smluvním ujednáním pracovních smluv. Práce se tak zaměřuje jak na ujednání, které bývají sjednávány prakticky v každé pracovní smlouvě, zastoupené zejména ujednáním o zkušební době, tak je pojednáno o v minulosti velice často uzavíraném ujednání o sjednání mzdy i s ohledem na případnou práci přesčas (jejichž počet v souvislosti s novou právní úpravou zřejmě markantně poklesne, přesto díky spekulacím kolem výkladu nové úpravy považuje autor za nutné se o této problematice zmínit). Následující oddíly této kapitoly jsou zaměřené na vybrané ujednání pracovních smluv, jejichž počet se bude v souvislosti s novými nároky na pracovní poměr do budoucna jistě zvyšovat, přičemž práce rozebírá i důvody tohoto vývoje. Je tak pojednáno o konkurenční doložce, používání

služebních vozidel v pracovněprávních vztazích a v souvislosti s tím je zmíněna i problematika pracovní cesty, jejích podmínek a nároků z ní plynoucích. Závěr první části se pak zabývá zejména způsoby skončení pracovního poměru.

Druhá a třetí část je věnována německé a rakouské právní úpravě pracovního práva. Obě části se právní úpravou pracovního práva v těchto zemích zabývají obecně. Výklad je zaměřen na systém právní úpravy, jeho základní instituty se zaměřením především na vznik, délku trvání a skončení pracovního poměru. Výklad se zaměřuje zejména na zvláštnosti jednotlivých systémů oproti české právní úpravě. V německé části je pak s ohledem na dlouholetou snahu o kodifikaci pracovního práva věnována také kapitola líčící vývoj a pokusy německého zákonodárce o přijetí jednotného právního předpisu pracovního práva.

Závěrečná kapitola pak pojednává o rozdílných znacích německé a rakouské právní úpravy jejich společných rysech navzájem a naproti tomu rozdílnosti k české právní úpravě pracovního práva.

Cílem práce je nejen porovnat a zhodnotit tři rozdílné právní úpravy pracovního práva, ale zejména poukázat na možné způsoby úpravy některých institutů na poli pracovního práva *de lege ferenda* v právu českém.